

Нарт делкән бәәдл

Нарт делкән оһн—күүндвр кехмн гиджәнә

Мана алдр Төрскн зврәннь күчтә чидлиннь цецгрлгнә цагла шин джилур орв. Төвкнүн бәәлгнә болн прогрессин тутч болгч энүнур—сән седклтә улсин цугвараннь хәләц тусджана. 1958 джил эклхин бмхн КПСС-н ЦК, СССР-н Деед Советин Президиум болн СССР-н Министрмүдин Совет советск оһн-әмтиг шин джиллә йбрәсн йбрәлин байрта үгмүд цуг нарт делкәд күнхкв. „Ирджәх шин джил цуг келн-әмтсин төвкнүн күч-көлснә джил болгхн тлә, мана оһн-әмтсин куцл—коммунизм тосхлгнд шин диилврмүдин джил болгхн тлә Коммунистическ парть болн Советск правительств цуг аргинь хәәцхәх—гидж терүнд келгдджәнә.

Советск Союзин гардачнр бас газадин орн-нутгудин госсударствесин болн правительствсин толгвачнрт шин джил иньглч илгәврмүд кецхәв. 1958 джил ни тегш-зерг бәәлгнә бәрц-авчин ул деер оһн-әмтс хоорндан иньглгиг болн төвкнүн бәәлгиг батруллгнә джил болх гисн иңгтер илгәврмүд келгдджәнә.

1958 джилин эклцлә кесн мана Төрскнә эн шин төвкнүн седвәрт газадин орн-нутгудар ик гидг оһн хәрү бгәцхәнә. Английск „Дейли мейл“ газет „советск илгәврин онгча цаггян седклтәгинь“ темдгджд, иңглж герчлв: „Запад Восток хойрин хоорндк бәәлл йоста гилд дуларлт болх иңиги шин джилин бдр уудәджәнә“. „Шин джилур орджагәд,

Советск орн-нутг—газр деер батта төвкнүн бәәлгг тетгхмн гисн күмн-әмтнн алдр куцлиг даки нег сәәнәр келв“—гидж итальянск „Аванти“ газет заалж бичджәнә.

Цуг орн-нутгудар 1958 джилин түрүн бдрмүд, нарт делкән чинвртә бәәлгиг талрулхин тлә оһн-әмтнә джисән улм икәр бслгяр темдгджд. „Зер-зевәр агслггиг икдүллгн биш—ни тегш-зерг бәәлгнн кергтә—иним лозунгтагяр төвкнүн бәәлгнә чидлмүд шин джилур орв“—гидж Китдин „Женьминьжибао“ газет темдгджд бичджәнә.

Запад Восток хойрин хоорнд күүндвр кехмн гисн ухан улм-улм ик тоомсрта болад йовна. „Зер-зевәр агслггиг икдүлдгиг болн киин дәәг уурулхин тлә, орсмудла күүндвр кехд харшм дунгә уршг уга гисн тоолвр Европд делгү тархагдә“ гидж американск Юнайтед пресс агентств темдгдджәнә. „Арәсәлә күүндвр кехмн гисн неквр дегд күчтә болад, ода нам энүнә бмнәс сбрлцхд күчр“—гидж агентств немджд бичджәнә.

Нарт делкән төрмүдиг күүндвр кегәд хаггхмн гиджәх бсджд йовх обществени джисәнлә, нам баячудин зәрм политическ уулдәчнр чигн тооцлгго бәәжд чадшго болав. Одахн североатлантическ блокн советин Парижд болсн кессений цуглрджд орлцад, зер-зевәр агслггиг цаарандә делгрулхин туск, Европд ракетн болн атомн селм бәәр-

лүлхәр США-н правительствин белдсн зуран туск төрмүд күүндлггид орлцсн гардачнр чигн бас тедн дотр бәәцхәнә.

Обществени тоолврн американск институт, США болн Советск Союзин гардгч уулдәчнр харгьлцхиг таасджах-уган тускар кесг орн-нутгудар сурвр кев. Ик зунь тиим харгьлгг кехин тлә келхәв. Западн Германияд сурсн улсин 80 гар процентн, Грецд—71 процентн, Францд—64 процентн, нань чигн иңгд эн седвәриг дөвнцхәв.

Американск „чидлән бардмиллгнә“ политик США-н бийдн чигн шалгьлгнә заль дотр бәәнә: „Американск тоомсрта финансист Дж. Уорбер иңгд герчллә“. „Унндән болхла, дәәнәс гетлгнә ганчн аргннь—Советск Союзла тесджд, төвкнүнәр күүндвр келгн“. „Бидн (США) орсмудла нег орчлнгд бәәх кергтәгән медхәр седтн“—гидж США-н харслтин министр урдн бәәс Вильсон американск гардч күүндвр дуудвр кев. Энүнәс иңгд, американск барин хәлхсар улм-улм олар кегдәд бәәдг некврн: „Даллес ууләсн буух зөвтә!“ „Нью-Йорк пост“ газет иңгд бичнә: „Даллес ода, күүндвр келгнд ах харшлт болджах күн гиджд, унн седкләрн күүндвр кеджд чадшго күн гиджд тоолгдджана“.

Ни тегш-зерг бәәлгнн гисн 1958 джил күмн-әмтнн нургьлжд йовхар седдждәх хаалгь болджд гарв.